

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ เวลาฟังธรรมะ การฟังธรรมเพื่อให้หัวใจผ่องแผ้ว เพื่อหัวใจเห็นใหม่ การได้ยินได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้วตอกย้ำๆ คำว่า “ตอกย้ำ” เราได้ยินได้ฟังทุกวันแหละ ของใกล้ตัวเรานี้แหละ แต่เราไม่สามารถควบคุมได้ เราไม่สามารถควบคุมได้ มันเลยกัดกร่อนหัวใจของเราไป ถ้ามันกัดกร่อนหัวใจ เราบอกโลกเจริญไป เราต้องการความมั่นคงของชีวิตโลกเจริญ พอโลกเจริญ แต่เดิมเราทำอะไรไถนาโดยธรรมชาติ ถ้าธรรมชาติ อาหารความเป็นอยู่ เรากินด้วยความสบายใจ โลกเจริญขึ้นมา สารเคมีมหาศาลเลย เพื่อความมั่นคงของการเกษตรกรรมเพื่อผลกำไร

ทำสิ่งใดขึ้นมาแล้ว ทำแล้วพอเราจะกินอาหารขึ้นไป เราต้องคัดเลือก ในปัจจุบันนี้เขากลับมากินอาหารออร์แกนิก เพราะอะไร เพราะว่าเขาเห็นว่ามันเป็นโทษไป เห็นใหม่ แม้แต่การกินอาหาร การดำรงชีวิต เขายังคัดแยกเลยว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์และสิ่งใดเป็นโทษกับร่างกายนี้ เขาหาแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ร่างกายนี้ สุขภาพร่างกายเงินซื้อไม่ได้นะ เงินหาซื้อไม่ได้ เวลาเราต้องการความแข็งแรง เราต้องออกกำลังกายของเราเพื่อให้ร่างกายเราแข็งแรง ฉะนั้น เวลาเรากินอาหารขึ้นมาก็ต้องคัดแยกๆ ไป

ทีนี้เวลาฟังธรรมๆ หัวใจของเรา เวลาพระที่ฉันอาหาร ฉันเพื่อดำรงชีวิตนี้เท่านั้น แต่ทางโลกเขาเพื่อศักดิ์ศรี กินเพื่อกาม กินเพื่อเกียรติ กินเพื่อดำรงชีวิต แต่พระเราปฏิบัติสงขยา คัดแยกคัดเลือก สิ่งใดที่เป็นอาหารหนัก ฉันไปแล้วมันทับธาตุขันธ์ ไปภาวนาแล้วมันสับหงกโกงงว แต่ถ้ากินอาหารเบาๆ กินอาหารเบาๆ กินไปแล้วมันกินไม่ได้มากหรอก เพราะกิเลสมันไม่พอใจ เพราะไปขีดวงให้มันไป พอกินสิ่งใดไม่ได้มาก เวลาไปนั่งภาวนามันก็สะดวกสบายขึ้น

พูดถึงปัจจัยเครื่องอาศัย คนมีสติปัญญาเขายังคัดแยกเลยว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์และสิ่งใดไม่เป็นประโยชน์ไป เวลาพระเราจะใช้ปัจจัย ๔ มันต้องมีสติปัญญา สมณะควรบริโภค บริโภคเพื่ออะไรล่ะ? บริโภคเพื่อดำรงชีวิตนี้ไว้ แล้วชีวิตนี้มีค่าสิ่งใด ชีวิตนี้มีค่า ชีวิตนี้ สังขารม สังขาร

ธรรมเข้าสู่ เห็นไหม หลวงตาท่านบอกว่าสิ่งที่สัมผัสธรรมได้ๆ คือความรู้สึกของคนเท่านั้น
แหละ นี่ความรู้สึก

คูลี พระไตรปิฎกมันก็เป็นตำรับตำรา ตำรับตำราก็กระดาษ เขาใช้หมึกพิมพ์ มันมีชีวิตที่
ไหน มันไม่มีชีวิตหรอก เราไปอ่านมา เราศึกษามา เราศึกษามาเราพูดพลองเลยนะ “โอโฮ!
พระพุทธเจ้าทำไมฉลาดขนาดนี้ พระพุทธเจ้าทำไมชี้มาได้ขนาดนี้” เวลาอ่านขึ้นมาแล้ว ศึกษา
แล้วมันซาบซึ้ง แต่เวลากิเลส กิเลสมันตีกลับ ตีกลับ “มันจะจริงหรือเปล่า มันจะมีหรือเปล่า”

คนถามบ่อย “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีตัวตนจริงหรือเปล่า องค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้ามีตัวตนจริงหรือเปล่า”

ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีตัวตนจริงหรือเปล่า ๒,๐๐๐ กว่าปี เรามีหลักฐาน
อะไร หลักฐานทางประวัติศาสตร์มันมีอยู่แล้ว แต่ถ้าครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม “ผู้ใดเห็น
ธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต” ถ้าจิตมันสงบเข้ามา มันสงบเข้ามา ตำรับตำราบอกไว้ว่าอย่างนั้น
ตำรับตำราบอกไว้ว่าอย่างนั้น นี่ตำรับตำราบอกไว้เท่านั้นนะ เวลาจิตมันสงบเข้ามามันมหัศจรรย์
กว่าตำรานั้นมหาศาลเลย

เขาวารสชาติอาหารนั้นมันดีขนาดนั้นๆ เรายังไม่ได้สัมผัส เรายังไม่รู้ว่ามันดีขนาดไหน
แต่เราได้สัมผัสขึ้นมา ปังจัดตั้ง สันติภูริโกในหัวใจขึ้นมา มันจะมหัศจรรย์มาก นี่แค่ความสงบ
ของใจเท่านั้นนะ เวลามันเกิดปัญญาขึ้นมา เห็นไหม เวลาบวชพระมานะ พระเรา คูลี
พระไตรปิฎกทั้งตู้ ท่องได้หมดเลย จำได้หมดทุกตัวอักษรเลยนะ มันจำได้ทุกตัวอักษร มันได้
ภาษา แต่ความเข้าใจแทงทะลุไปให้ถึงอวิชชา ให้กิเลสมันสิ้นไป มันไม่มี มันไม่เข้าใจใจ เพราะ
ปริยัติเรียนไว้เพื่อปฏิบัติ

คู่พระไตรปิฎกเขาท่องกันได้นะ พระปัจจุบันนี้ก็มีหลายองค์ที่ท่องได้ทั้งตู้เลย
พระไตรปิฎกนี้ มันดีกว่าคอมพิวเตอร์อีก เขาก็มหัศจรรย์นะ เออ! ทำไมมนุษย์มันเก่งได้ขนาด
นั้น ทำไมมนุษย์มีความสามารถขนาดนั้น แต่มนุษย์ก็ตายนะ มนุษย์ก็ตายไปโดยที่ว่าบุญกุศลก็
พาไปเท่านั้นแหละ

แต่เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ความรู้สึก ความรู้สึกที่จะสัมผัสธรรมได้ใจ เวลาสติ เวลา
ยับยั้งนะ เวลาคนทุกข์คนยาก หัวจะฟาดภูเขาเลยนะ เวลาเราทุกข์เรายาก แล้วเวลามีสติตั้งยับยั้ง

ความคิดเราได้ ความคิดที่มันวางได้ คุณติ มันแตกต่างกันขนาดไหน สติมันจะมีความรู้ขนาดไหน เวลาจิตมันสงบขึ้นมา โอ๊ย! มันแตกต่างกันขนาดไหน นี่มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง มันเป็นส่วนที่กฎวิโค มันรู้ของมันนะ เวลาเกิดปัญญาขึ้นมา เห็นใหม่

ไอน์สไตน์บอกว่าถ้าเขาเลือกได้ เขาเลือกนับถือศาสนาพุทธ เพราะเขาศึกษาธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วเขาทิ้งมาก แต่เขาทิ้งมาก เขาก็ทิ้งมากได้แค่นั้นแหละ แต่เวลาเราเกิดปัญญาขึ้นมา ไอน์สไตน์ไม่รู้หรอก ไอน์สไตน์ ทฤษฎีสัมพัทธภาพทางวิทยาศาสตร์ขึ้นมา การค้นคว้าของเขา เขาค้นคว้ามามากเป็นทางวิทยาศาสตร์ทางโลก เพื่อความสะดวกสบายทางโลก โลกเจริญๆ ใจ

แต่ก่อน คุณติ การแพทย์ไม่เจริญ คนเราเวลามีโรคระบาดขึ้นมา ต้องย้ายบ้านย้ายเรือนหนีกันเลยนะ พอการแพทย์เจริญขึ้นมา เราสามารถควบคุมได้ เราสามารถรักษาได้ เราสามารถดูแลได้ นี่โลกเจริญ แต่หัวใจมันร้อน หัวใจมันร้อน

ไอน์สไตน์ เวลาเขาคิด เขาคิดเพื่อความสะดวกสบายของสังคม เพื่อคุณภาพชีวิต เพื่อความเข้าใจทางโลก แต่เขาก็ต้องเกิดตาย เวลาตายไปนะ เวลาสุภาพาภิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่จะสิ้นชีวิตไป ลาแล้วธาตุขันธ์ ทั้งหมด ร่างกายนี้ทั้งหมด ทุกอย่างทั้งหมด แม้แต่ขันธ์ ๕ ทั้งหมด เพราะมันทิ้งมาตั้งแต่อวิชชา ขณะอวิชชามันตาย พญามารมันตาย สังโยชน์มันไม่มี มันไม่มีเครื่องร้อยรัดอยู่แล้ว มันจบสิ้นตั้งแต่บรรลुरुธรรมนั้นแหละ ฉะนั้น สิ่งที่จะไปจะมามันของแถมที่นั่นแหละ

แต่เวลาไอน์สไตน์มันจะตาย มันจะเอารางวัลโนเบลไปหรือเปล่า จะเอาใส่ไปในโลงไหม จะต้องเอาไปไหม มันคิดไปหมดแหละ ถ้าคนมันคิด มันคิดไปทั้งนั้นแหละ นี่พูดถึงว่าถ้าเป็นปัญญาทางโลก

แต่ถ้ามันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา เรากาวนาขึ้นมา แล้วมันบอกได้อย่างไรล่ะ มันบอกได้อย่างไร? เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ในพระไตรปิฎก สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา แล้วภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไรล่ะ มันเป็นอย่างไรร

เวลาเราศึกษามาเป็นสุตมยปัญญา นี่สัญญา คือข้อมูล คือธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเราทำความเข้าใจเข้ามา เวลาเราจะต่อยอด ต่อยอดขึ้นไปด้วย

ภาวนามยปัญญา ปัญญาจากจิตดวงนั้น ปัญญาที่สำรอกกายกิเลสในใจดวงนั้น ปัญญาที่เป็นมรรคญาณที่ทำลายอวิชชาในใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้น นี่ไง ถ้าทำใจดวงนั้นมันก็จะสิ้นใจดวงนั้น เป็นปัจฉัตตัง เป็นสันตปิฎกโกในใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้นขึ้นมา สิ่งนี้เวลาจะลาธาตุขันธ์ ลาโลก ลากันเสียที

แต่ของเรามันไม่ใช่ลาโลกหรอก เขาตรวจดีเอ็นเอ พันธุกรรมมันไปต่อเนื่อง จะกลับมาเกิดอีก จะมาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ถ้าเวียนว่ายตายเกิด ผลของกรรมมันมีอยู่ของมัน มันเป็นอย่างนั้น

ฉะนั้น เวลาฟังธรรมๆ เพื่อเหตุนี้ไง เวลาทางโลก เวลาอาหาร เขายังต้องคัดแยกว่าสิ่งใดเป็นประโยชน์และสิ่งใดเป็นโทษกับร่างกายนี้ เวลาเราจะมาประพฤติปฏิบัติ กุศล-อกุศลไง เวลามันเกิดอกุศลขึ้นมา อกุศลมันครอบงำหัวใจ อกุศลกิเลสนี้มันชอบ อกุศลเป็นทางหากินของกิเลส เวลากิเลสมันเกิดขึ้น อวิชชาความไม่เข้าใจของมัน มันก็เอาแต่ประโยชน์ของมัน เอาประโยชน์ของมัน ทำสิ่งใดเราสร้างขึ้นมาแต่บาปกรรมขึ้นมา มันก็เป็นวิบากกับใจดวงนั้น ความลับไม่มีในโลก ใจดวงนั้นเป็นคนทำ ถ้าเป็นกุศลละ กุศลมันก็เป็นวิบาก วิบากก็คือวิธีการ วิบากก็คือมรรค วิบากก็คือการกระทำ

ความเพียรชอบ มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ ความเพียรของหัวใจ เวลาปัญญามันเกิด คูตี นักบริหารจัดการ เวลาบริหารเขาใช้ปัญญาของเขา เขาเคียดขนาดไหน เขาบริหารจัดการด้วยปัญญาของเขา เวลาภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นมา เหนื่อยหอบมาก เหนื่อยมากนะ

เวลาเราพุทโธๆ จิตสงบเข้ามา มีความสงบ มีความระงับ มีความสุขมาก ความสุขที่เราบังคับตัวเราเองไม่ได้ เราพุทโธ เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิรังจิตของเราไว้ได้ เอาจิตไว้ในอำนาจของเรา มันก็เป็นความสุขอันหนึ่งนะ เวลามันออกทำงานๆ ออกวิปัสสนา ปัญญารู้แจ้ง ปัญญาที่มันออกขึ้นมา เห็นใหม่ จิตมันเลยจี้เกียจใจ มันไม่อยากจะออกทำงาน “ออกไปทำไม ถ้ากลับมาอยู่ที่ความสงบมันมีความสุขสงบเย็น พอออกไปมีแต่อาบเหงื่อต่างน้ำ มีแต่ความทุกข์ พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวางก็วางแล้ว ทำไมต้องมาขวนขวาย ต้องมาค้นคว้า มาค้นคว้าสิ่งใดละ”...อันนั้นมันเป็นฤทธิพิภพอะไร

พระพุทธศาสนาสอนที่นี่ สอนถึงอริยสัจ สอนถึงสัจจะความจริง ถ้าศาสนาไหนไม่มี มรรค ศาสนานั้นไม่มีผล ผู้ใดปฏิบัติ มรรคยังไม่ก้าวเดินขึ้นไปจะไม่เกิดภวามยปัญญา เขาไม่สามารถชำระล้างกิเลสของเขาได้ ถ้าชำระล้างกิเลสของเขาได้ เขาทำของเขาอย่างไร เขาทำของเขาอย่างนี้ ภวามยปัญญาไง ถ้าคนไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นพูดไม่ได้ ถ้าคนไม่รู้ไม่เห็นพูดตามตำรา

ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติแล้วท่านก็รู้ของท่าน รู้ว่าคนนี่ไม่เคยเห็น คนไม่เคยเห็นพูด ระดับของมัน วิธีการของมัน ขั้นตอนของมัน เขาพูดผิดหมดแหละ เขาพูดได้เพราะอะไร เพราะ ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันมีใช้ไหม คุณติ มรรค ๘ มรรค ๔ ผล ๔ เราก็พูดตามนั้น แต่ตามนั้น วิวัฒนาการ พัฒนาการของมันเป็นอย่างไร เราทำได้ไหม เรารู้อะไรของเรา ใหม่มันเกี่ยวเนื่องอย่างไร

คุณติ เวลาผู้พิพากษาเขาพิพากษาตามขั้นตอนของเขา ถ้ามันขัดแย้งกัน ถ้ามันลัดขั้นตอนของมัน มันไม่น่าเชื่อถือ เอกสารไม่น่าเชื่อถือ เอกสารเชื่อถือไม่ได้ เชื่อถือไม่ได้ต้องยกให้กับจำเลย นี่ก็เหมือนกัน ใช้วิปัสสนาไปแล้วล้มลุกคลุกคลานขึ้นมา กิเลสมันยี้มเลย อยากรู้ก็อยู่ในอำนาจของมันตลอดไปนั่นละ

แต่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา ความจริงมันวิปัสสนาของมัน เวลามันแยกแยะของมัน คุณติ วิจิกิจฉา สิ้นพตปรามาส วิจิกิจฉา ความลังเลสงสัย สักกายทิฏฐิ เวลาทิฏฐิในใจของเรา มันมีทิฏฐิใหม่...“ไม่มีทิฏฐิหรอก แต่มันงงๆ”

ความลังเลสงสัย ความงงๆ นั้นแหละสักกายทิฏฐิ ทิฏฐิอยู่จิตใต้สำนึกนั้น เวลาจิตมันลงไปสู่สัมมาสมาธิขึ้นมาแล้วมันเข้าไปถึงตรงนั้น มันไปสำรวจ ไปคายของมันตรงนั้น ถ้ามันคายของมันขึ้นมา มันคาย เวลาตบทั้งคปทานมันปล่อยวางชั่วคราว ของเราของชั่วคราว ของจนเจือกันได้ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันหายาก ความจริงขึ้นมามันเป็นความจริง ความจริงแท้ใจ กุปปธรรม-อกุปปธรรม

กุปปธรรม สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา เราก็ท่องปากเปี้ยกปากและ “สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา มันเป็นอนัตตา มันเป็นอย่างนั้นเอง มันเป็นอย่างนั้นเอง”...มันเป็นเช่นนั้นเองแล้วทำไมมันทุกขล่ะ มันเป็นอย่างนั้นเองแล้วทำไมมันไม่สำรวจไม่คายออกไปล่ะ

แต่เวลามันขาด มันไม่เป็นเช่นนั้นเองหรือก มันขาดโดยสัจจะ แล้วมันต่อกันไม่ได้ ถึง เป็นอกุปปธรรม อกุปปธรรมไม่มีการเปลี่ยนแปลง คงที่ตายตัว

“แล้วคงที่ตายตัวอย่างไรละ คงที่ตายตัวมันก็เป็นอัตตาลี” นี่ถ้ามันไม่เป็นความจริง

ความจริงมันรู้ของมัน คงที่ตายตัว ตายตัวอย่างใด? ตายตัวแบบนามธรรม ตายตัวแบบ ธรรม ตายตัวแบบอกุปปธรรม มันจะพัฒนาการของมัน เจริญของมันขึ้นไป นี่การคัดแยก การ คัดเลือก สัมมาทิฏฐิ-มิจฉาทิฏฐิ

เวลาอาหารทางโลก อาหารเลี้ยงชีวิตมันก็ต้องคัดต้องแยก สิ่งใดที่เป็นพิษเป็นภัย เขา ไม่เอาเข้ามาในร่างกายเขา เพื่อสุขภาพร่างกายของเขา เวลาเราภาวนาของเรา การภาวนาของเรา ในอวิชชามันเป็นอวิชชา มันปฏิเสธ อวิชชาปจฺจุยา สงฺขารา สงฺขาราปจฺจุยา วิญญฺณํ มันอยู่ที่จิต ใต้สำนึกอันนี้ มันถึงทำให้เราเวียนว่ายตายเกิดไป คือว่าอวิชชามันมีของมันอยู่แล้ว เห็นไหม ทีนี้ เราไปศึกษาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจากภายนอก แล้วเรามาฝึกหัดฝึกฝน ของเราขึ้นมา ฝึกหัดฝึกฝนขึ้นมาให้เป็นมรรคให้เป็นผลของเราขึ้นมา ฝึกหัดฝึกฝนให้เป็นจริง ขึ้นมา ถ้าฝึกหัดฝึกฝนให้เป็นจริงขึ้นมา วิธีการเราได้ฝึกหัดฝึกฝนของเราขึ้นมา มันตกทุกข์ได้ ยาก มันล้มลุกคลุกคลานมา

ฉะนั้น จิตดวงหนึ่งสู่อจิตดวงหนึ่ง จิตทุกดวงใจต้องเป็นแบบนี้ คนที่ประพฤติปฏิบัติต้อง ล้มลุกคลุกคลาน ล้มลุกคลุกคลานในทางความคิดนะ ล้มลุกคลุกคลานในหัวใจนะ

เวลาร่างกายก็ขึ้นบาน หัวใจก็ขึ้นบาน หน้าตาก็ขึ้นบาน มีความสุขมาก มีความสุขมาก แต่หัวใจมันเศร้าหมอง ทุกดวงใจว่าเหว่ แล้วถ้าเราเอาจริงเอาจริงขึ้นมา เราต้องต่อสู้กับมันด้วย ความจริงของเรา ด้วยความจริงของเรา เห็นไหม

งานทางโลกอาบเหงื่อต่างน้ำขนาดไหน เวลามันทุกข์มันยาก พักเหนื่อยเดียวก็หาย แต่ หัวใจของเราเวลาพักเหนื่อย ถ้าวางใจ ก็เลสมันครอบงำเลย เราวางใจไม่ได้เลย ฉะนั้น วางใจ ไม่ได้ เวลาต่อสู้มันถึง สติ-ปัญญา มหาสติ-มหาปัญญา มันจะมีการก้าวเดิน มันจะมีพัฒนาการ ของมัน วิวัฒนาการของมันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไป

ฉะนั้น เวลาพระของเราถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ท่านมีคุณธรรมของท่าน ท่านจะรักษาเรื่องนี้มาก เพราะมันได้มาแสนยาก การได้มาแสนยาก คุณติ ทางการแพทย์ ถ้าใครเรียนจบหมอมา เขาจะกินอาหาร เขารู้ว่าอันไหนเป็นพิษเป็นภัย เขาออกห่างเลย เขาไม่เข้าไปใกล้เลย

ครูบาอาจารย์ท่านเห็นว่าสิ่งใดที่กิเลสมันจะชักนำไป ท่านพยายามจะออกห่างๆ มันไว้ห่างๆ มันไว้ ห่างๆ มันไว้ ใช้ชีวิตเป็นแบบอย่างใด ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเขาจะได้เอาเป็นแบบอย่างหนึ่งตัวอย่างดีกว่าร้อยคำสั่ง

สั่งสอนเขา บอกเขาตลอดไป ตัวเราหย่าเป มันก็ไม่น่าเชื่อถือ แต่ถ้าเราน่าเชื่อถือ ครูบาอาจารย์ท่านถึงเสียสละ ครูบาอาจารย์ท่านเสียสละ เพราะเวลาวิชามันตายไปแล้ว หลวงตาท่านบอกว่า ถ้ายังมีวิชาอยู่ เราจะไม่กล้าใช้ชีวิตปกติเลยล่ะ เพราะว่าวิชา ของแสงมันจะฟูขึ้นมาในหัวใจ พอกิเลสมันขาดแล้ว มันจะมองสิ่งใด มันจะทำสิ่งใดได้เต็มहुเต็มตา เพราะอะไร เพราะมันไม่มีสิ่งใดจะไปขุดคุ้ยสิ่งนี้ขึ้นมา เห็นไหม ท่านยังเอาชีวิตของท่านเป็นแบบอย่างเลย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๔๕ ปี “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าเธอโดนโลกธรรมเบียดเบียน ไปที่ไหนมีแต่คนติดินนินทา ไปที่ไหนมีแต่ความทุกข์ความยาก ให้เธอระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสบสิ่งนั้นมากกว่าเธอหลายเท่านี้”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา จิตใจที่พ้นแล้ว เวลาโลกธรรม ๘ เบียดเบียน คุณเทวทัตติ ปล่อยช่างไสเข้าไปให้ทำลายเลย ผลักก้อนหินขึ้นมาจะฆ่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดานะ ยังมีคนตามล้างตามผลาญขนาดนั้น แล้วเราเป็นใครล่ะ

คนตามล้างตามผลาญเพราะจิตใจเขาเป็นอย่างนั้น เพราะความคิดของเขาเป็นอย่างนั้น พญามารครอบหัวใจของเขา เขาถึงมีความรู้สึกนึกคิดอย่างนั้น แต่ของเรา เราเป็นชาวพุทธเราเชื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งใดที่เป็นความคิดที่ไม่ดีขึ้นมา เราพยายามจะดับมันด้วยสติของเรา อันนี้ไม่ดีไม่ควรคิด อันนี้ไม่ดีๆ อย่าคิดๆ แล้วเราพยายามมีสติปัญญาฝึกฝนๆ ขึ้นมาจนเราชนะมันได้ กำราบปราบปรามมันได้ สิ่งที่ดี คิดไม่ดี ไม่ให้มันคิดออกมา ให้คิดแต่สิ่งที่เป็นเรื่องดีๆ นี่เป็นโลกียปัญญา

เวลาจิตมันสงบไปแล้วมันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา มันจะเกิดความมหัศจรรย์ มหัศจรรย์ที่ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรมจักๆ เทวดา อินทร์ พรหมส่งข่าวขึ้นไปนะ “จักรนี้ได้เคลื่อนแล้ว” คือสัจจะในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านประกาศออกมา พอประกาศออกมา มีคนรับรู้ พระอัญญาโกณฑัญญะได้สังขรรณอันนี้ มีดวงตาเห็นธรรม มันประกาศออกมาเป็นความจริงใจ จักนี้ได้เคลื่อนแล้ว จะไม่มีใครย้อนกลับอีกได้ ไม่มี เพราะมันไปคงที่ในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปคงที่ในใจของพระอัญญาโกณฑัญญะ ไปคงที่ในใจของผู้ที่ปฏิบัติตามความเป็นจริง เห็นไหม จักนี้ได้เคลื่อนแล้ว จักนี้ได้เคลื่อนแล้ว การกระทำได้เคลื่อนแล้ว

เราทำบุญกุศลกัน เราทำด้วยหยาตเหงื่อแรงงานของเรา อุตส่าห์มาอุทิศส่วนกุศล ทำบุญกุศลเพื่อหัวใจของเรา อุทิศหยาตเหงื่อแรงงานของเรา แต่เวลาภาวนาขึ้นมา เราต้องมีมรรคมีผลขึ้นมา เราอุทิศขึ้นมาด้วยความเพียรชอบ ด้วยความวิริยอุตสาหะขึ้นมา เราจะปราบปราม เราจะชำระล้างอวิชชา

อวิชชาคือความไม่รู้ มันไม่รู้เรื่องอะไร มันไม่รู้เรื่องอะไร ใจนี้มันไม่รู้เรื่องอะไร อยากรู้มากกว่ามันไม่รู้เรื่องอะไร ก็รู้อยู่ขณะนี้ รู้ทุกเรื่องแหละ แต่ไม่รู้เรื่องการเกิด การตาย ไม่รู้ว่าตัวเองมาจากไหน แล้วตัวเองจะไปไหน ไม่รู้อะไรเลย

แต่มันตำรอกมันกายของมันแล้วมันแจ่มแจ้ง มาจากไหน อยู่ทำไม แล้วจะไปไหน ไปอย่างไร มันจะรู้แจ้งขึ้นมา รู้แจ้งในหัวใจของเรา คั่นคว่ำที่นี้ทำ

บุญกุศล ทำบุญกุศลก็เพื่อเป็นอามิส กุศลและอกุศลทำให้หัวใจเราเวียนว่ายตายเกิด แต่ถ้าเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เกิดธรรมจักร เกิดสังขรรณ เกิดมรรคญาณ มันจะตำรอกมันจะคายออกไป แล้วพิสูจน์ได้ ไม่ต้องถามว่าพระพุทธเจ้ามีจริงหรือเปล่า

นี่การประพฤติปฏิบัติ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นตถาคต พระพุทธเจ้าก็รู้อย่างนี้ ครูบาอาจารย์เราก็รู้อย่างนี้ ถ้าเรารู้แบบนี้ได้ ถ้ารู้ไม่ได้มันก็ตำรอกกิเลสไม่ได้ แล้วถ้ามันตำรอกได้ มันไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตัวเป็นๆ เลย มันไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความสดๆ ร้อนๆ แล้วทำไมพระพุทธเจ้าจะไม่มีมันมีอยู่ท่ามกลาง พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เรามีความรู้สึกใหม่ ความรู้สึกนั้นคือพุทธะ พุทธะอยู่กลางหัวใจของเรา แต่มันโดน
ครอบงำด้วยอวิชชาไง ถ้าเป็นความจริงขึ้นมามันก็จบไง เราดูแลหัวใจเรา เราอุปัฏฐากหัวใจของ
เราด้วยสติด้วยปัญญาของเรา เอวัง